

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 320-02-1/2021/6 EPA 1830-VIII
Ljubljana, 10. 6. 2021

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US, 21/13 - ZFDO-F in 81/18 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), sprejela naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 64. seji, 7. 6. 021, obravnavala Predlog zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Področje obnovljivih virov energije je trenutno urejeno v Energetskem zakonu (EZ-1), ki pa je preobsežen in nepregleden zaradi prilagajanja številnim spremembam obsežne in podrobne zakonodaje EU, zato je bila že pred časom sprejeta odločitev, da se na področju energetike oblikuje šest samostojnih zakonov, ki že oz. še bodo pravno uredili posamezna energetska področja v skladu s strukturo urejanja v aktih sekundarne zakonodaje EU (URE, OVE, trg z električno energijo, trg z zemeljskim plinom, oskrba s toplotno energijo, energetska politika).

Kot ugotavlja komisija, predlog zakona večinoma povzema veljavne zakonske rešitve na področju obnovljivih virov energije in jih nadgrajuje z zahtevami evropskega pravnega reda. Temeljni cilj predloga zakona je povečati uporabo OVE v proizvodnji vseh vrst energije in tudi pri pogonskih gorivih ter s tem zmanjšati emisije toplogrednih plinov, uskladiti nacionalno zakonodajo z zahtevami Direktive 2018/2001/EU o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (do 30. 6. 2021) ter posodobiti sistem spodbujanja rabe OVE.

S predlogom zakona se določa, da se delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Sloveniji, ki predstavlja prispevek za skupno uresničitev zavezujočega skupnega cilja EU, določi v nacionalnem energetskem in podnebni načrtu, pri čemer vsakoletni delež energije iz obnovljivih virov od 1. 1. 2021 ne sme biti nižji od izhodiščnega deleža 25 %. Ureja se tudi podporna shema za imetnike naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, plinastih goriv, toplote za ogrevanje in hlajenje ter pogonskih

tekočih in plinastih biogoriv iz obnovljivih virov energije, odvečne toplote in vodika. Prav tako se ureja področje mehanizmov mednarodnega sodelovanja za doseganje deleža energije iz obnovljivih virov, pri čemer bo lahko Slovenija z eno ali več državami članicami EU sklenila pogodbo o statističnih prenosih za določene količine energije iz OVE. Medtem ko veljavni zakon ureja le možnost odkupa deleža OVE s strani Slovenije, bo po novem mogoča tudi prodaja tovrstne energije drugim državam članicam EU.

Predlog zakona ureja tudi področje samooskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov energije in priključevanje naprav za samooskrbo ter skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov. Bistvena novost je, da po izteku prehodnega obdobja (po 31. 12. 2023) distribucijski operater ne bo več registriral končnih odjemalcev s samooskrbo na način, da se omrežnina plača le od razlike med oddano in prejeta energijo. Prav tako ureja priključevanje manjših proizvodnih naprav na obnovljive vire in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, spodbujanje rabe obnovljivih virov v prostorskem načrtovanju in administrativne poenostavitve. Predlagatelj zakona izpostavlja določbo, ki daje pravno podlago za vzpostavitev kontaktne točke, ki usmerja, pomaga in informira vlagatelja od vložitve zahteve do izdaje dokončne odločbe, pri čemer ne sme nastopati kot zastopnik ali pooblaščenec strank v postopku. Ob tem je bilo komisiji pojasnjeno, da glede na veljavno gradbeno in prostorsko zakonodajo ne bo mogoče slediti zakonodaji EU na način, da bi stranka na enem mestu pridobila vsa dovoljenja. Predlog zakona določa tudi večje število obveznosti za pripravljavce prostorskih aktov v zvezi z vključevanjem proizvodnih naprav na obnovljive vire. Predlog zakona naslavlja tudi vprašanje vključevanja energije iz obnovljivih virov v promet, pri čemer je določeno, da delež energije iz obnovljivih virov v okviru končne porabe energije v prometnem sektorju do leta 2030 doseže vsaj 14 %.

Komisija se je seznanila s predlogi in opozorili Skupnosti občin Slovenije glede posameznih zakonodajnih rešitev in pojasnili Ministrstva za infrastrukturo:

- Občine pričakujejo probleme v zvezi s projekti za gradbena dovoljenja, ki vsebine OVE ne opredeljujejo dobro. Zato predlagajo, da zakon določi nosilca, ki bi izdajal projektne pogoje za projektiranje oz. mnenja k projektni dokumentaciji za gradbena dovoljenja. Na Ministrstvu za infrastrukturo pojasnjujejo, da projektne pogoje na področju energetike izdajajo izvajalci javne službe in ne vidijo potrebe po dodatnih opredelitvah.
- Glede zakonskega predloga, da morajo občine v treh letih od uveljavitve zakona uskladiti prostorske akte glede prednostnega načrtovanja OVE v prostoru, je bil dan predlog, da se uskladitev aktov veže na izdajo splošnih smernic in ocene možnosti na področju uporabe energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja iz 48. člena predloga zakona. Če občine ne bodo imele ustreznih smernic, se lahko postopki podaljšajo. Občine ob tem tudi opozarjajo, da predlog zakona ne predvideva nobenih finančnih posledic za občine, čeprav jih bodo imele, saj morajo za vsako spremembo OPN izvesti zahteven proces, ki finančno bremeni občinski proračun. Po oceni Skupnosti občin Slovenije znašajo pavšalne finančne posledice zakona za občine 6,24 mio evrov (za vsako občino je izhodiščni znesek 20.000 evrov, kar pomeni 4,24 mio evrov za vse občine, dodatno pa še 2 mio evrov za upoštevanje faktorja glede na velikost oz. število prebivalcev občine). V zvezi s tem je bilo dano pojasnilo Ministrstva za infrastrukturo, da predmetni predlog zakona v tem delu sledi rokom iz načrtovanega novega Zakona o urejanju

prostora (ZUreP-3), ki je še v vladni proceduri in na podlagi katerega bodo občine morale uskladiti prostorske akte z zahtevami njegovih določb. Prav tako na Ministrstvu za infrastrukturo pojasnjujejo, da splošne smernice za urejanje prostora s področja energetike veljajo že od leta 2018, se bodo pa v prihodnje posodabljale. S tega vidika na resornem ministrstvu ocenjujejo, da je zahtevano triletno obdobje od uveljavitve zakona za uskladitev prostorskih aktov ustrezno obdobje.

- Občine tudi predlagajo dopolnitev 3. člena tako, da se opredeli, da je tudi občina lahko vključena v skupnost OVE, kar je tudi v skladu z Direktivo 2018/2001/EU. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da predlog zakona ne izključuje občin, saj 39. točka navedenega člena predloga določa, da je skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba, tudi pravna oseba, katere družbeniki ali člani so pravne ali fizične osebe. Glede predloga za dopolnitev 43. člena, ki opredeljuje ustanovitev tovrstne skupnosti na način, da je lahko občina članica skupnosti OVE, če je sedež oziroma center delovanja skupnosti OVE na njenem območju, pa na Ministrstvu za infrastrukturo menijo, da je tak predlog omejujoč, saj onemogoča ustanovitev skupnosti OVE, ki bi vključevalo dvoje ali več občin.

Komisija na podlagi pojasnil predstavnika Ministrstva za infrastrukturo ocenjuje, da so predlagane zakonske rešitve primerne in jih ni treba spreminjati v smeri predlogov Skupnosti občin Slovenije. Pri tem komisija tudi ugotavlja, da je Ministrstvo za infrastrukturo predhodno usklajevalo predlog zakona z vsemi tremi reprezentativnimi združenji občin in v nadaljevanju poskrbelo za organizacijo delovnega sestanka s predstavniki Skupnosti občin Slovenije, kjer so bile obravnavane odprte dileme.

Komisija pozitivno ocenjuje vzpostavitev enotne kontaktne točke in poenostavitev upravnih postopkov, saj tovrstne rešitve predstavljajo pomemben dejavnik spodbujanja rabe obnovljivih virov energije in uresničevanja zavezujočih ciljev, saj administrativno oteženi postopki zmanjšujejo interes potencialnih investitorjev.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Igor Velov.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Dušan Strnad, l.r.